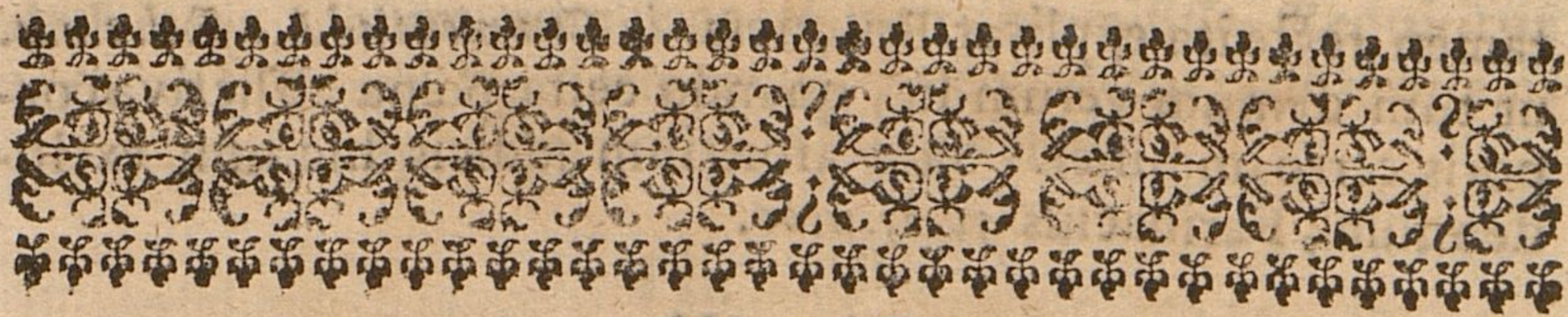

Q. F. F. Q. S.
COLLEGII PUBLICI
DISPUTATIO XXII.
Exhibens
SELECTIONIORES CONTRO-
VERSAS
Ad
LIBR. XLIIIX. PAN-
DECTARUM

Quam
In ALMA FRIDERICIANA
SUB PRÆSIDIO
DN. JO. SAMUELIS STRYKII,
J. U. Doct. Prof. Publ. Ordinarii, &
Facultatis Juridicæ Assessoris
IN AUDITORIO PUBLICO
Die Decembr. A. R. S. MDCXCIV.
placidæ disquisitioni

submittit
JO. CHRISTIAN Scherbaum / Durlacens.

HALÆ, Literis SAFFELDII, Regininis Ele&. Brandenb. Typ.

B. C. D.

Thes. I.

Mnia crimina, quæ principaliter tendunt in offensam Dei, publica esse, communis Dd. sententia est. vid. Gomez. *T. 3. Resolut. tit. 1. n. 1.* Sed si supponamus pro fundamento, quod illud in specie delicti publici nomine veniat, per quod magis læditur Resp. non sine ratione de illa Dd. sententia dubitare licet, cum Anthon. Matthæi *de Crimin. ad b. libr. 48. tit. 1. n. 4.* blasphemiam tamen & magiam cum eo etiam excipimus.

Th. II.

Accusatorem nec diem nec horam criminis admissi libello comprehendere teneri, patet ex *L. 3. in fin. pr. ff. de Accusat.* quod tamen limitant Dd. nisi hoc petat Reus, v. g. quod innocentiam facile asserturus sit, si probare possit se ea die vel hora abfuisse. Id tamen quare juri incognitum dicat Wissenbach. *Disp. 33. th. 14.* non omnino patet; sane ad defensionem spectat; hinc in praxi etiam communis sententia approbata.

Th. III.

Prima in criminali judicio quaestio esse solet, an Reus in carceres conjiciendus, de quo Dd. *in L. 1. § tot. tit. ff. de Custodia & Exhibit. reor.* prolixè agunt. Communis sententia est, tum demum carceribus reum detinendum, cum & de fuga suspectus, & pœna capitalis vel corporis afflictiva immineat. Quod
A tamen

tamen recte ita explicat Brunnem. in *Comment ad L. 1. ff. d. t. n. 4.*
ut tam demum verum sit, quando certa poena afflictiva cor-
poris certo imminet. Sane arbitrium judicis hic non exclu-
dendum, Farinacius *qu. 33. n. 60.*

Th. IV.

An liceat apparitoribus resistere, si processus injustus sit,
quaeritur? Communiter affirmant, quod tamen non aliter
intelligo, quam si irreparabile damnum immineat, alias enim
via juris innocentiam suam quis docere tenetur. Uti & illud:
licere resistentem occidere, si juste apprehendatur, caute in-
telligendum, si scilicet alia ratione is apprehendi non
possit.

Th. V.

In crimine laesae Majestatis inter alias poenas etiam haec
statuta, ut liberi ejiciantur e Rep. infamia notentur, ac intesta-
biles fiant *L. 5. §. 1. C. ad L. Jul. Majest.* Quod cessare quidam vo-
lunt in liberis ante reatum natis, de quo tamen dubito, cum
& illi ex amore connato praesumantur vindices necis pa-
ternae.

Th. VI.

Cum filiabus reorum Majestatis successio concedatur,
quia in eis non metuitur exemplum sceleris, quaeri posset,
quid sentiendum si mater sit perduellis, an tum idem in filia-
bus, quod alias in filiis obtineat? Zæsius *ad ff. tit. ad L. Jul.*
Maj. n. 22. in fin. affirmativam defendit: nos vero contrarium
defendemus.

Th. VII.

Singulare est in hoc crimine, quod & contra mortuum
possit procedi in judicio, contra regulam: crimina morte ex-
pirant. Neque hic dubium facit, quod contra mortuum sen-
tentia dictari non possit; nec enim condemnatur mortuus, sed
decla-

declaratur tantum, eum hoc crimen commisisse. Requiritur ergo ut mortuus legitimis modis sit convictus post mortem, nec heredes imputatum crimen purgaverint.

Th. VIII.

Non committi adulterium in ministram cauponæ quæ intemperantiæ pocula hospitibus præbuit, decisum reperitur in *L. 29. C. ad L. Jul. Adult.* Id vero cum juri divino contrarium, merito rejiciendum esse, recte alii existimant. Quanquam & dici possit, saltem prohibitum esse, accusationem ex ordinariis adulterii legibus instituere, non vero simul Magistratui denegatum ex officio tales personas puniendi. Eo tamen argumentum Legis eleganter applicari potest, quod domina cauponæ & tabernæ non inter infames personas referenda.

Th. IX.

Lenocinii crimen incurrere illum maritum qui de adulterio uxoris quid accepit, Ulpiani sententia est in *L. 2. 2. ff. d. t.* Id vero non aliter intelligendum, quam si in committendum adulterium consenserit spe lucri: quod si enim pecunia transactionis causa detur marito super perpetrato jam delicto, absque Lenocinii nota eam accipit. *Brunnem, ad d. L. 2. n. 2.*

Th. X.

Si Pater filiam in adulterio deprehenderit, eam simul cum adultero occidere potest *L. 20. & 22. ff. d. t.* Sed quaeritur, si filium deprehenderit an & eum liceat interficere? Non destituitur suadamentis negativa, siquidem & Leges de filia tantum loquuntur, & in filio non tanta est turpitudine. Sane si filius fuerit emancipatus id minus dubii habet *L. 21. ff. d. t.*

Th. XI.

Vis publica a Privata non nisi armis distinguitur. Cum ergo armis alter, in primis in loco publico, invaditur, crimen vis publicæ est, a quo tamen differt Crimen fractæ pacis publicæ, ad quod tria requiruntur (1) vis major quam cui resisti potest; (2) vis armata & quæ coadunatis hominibus fit, (3) dolus ac destinata voluntas. Illius pœna non est major relegatione, in primis si privato a privato facta & aliæ circumstantiæ non concurrant Carpz. *Pr. Crim. qv. 40. n. 36.* Hujus vero pœna est, Capitalis.

Th. XII.

Obsessores viarum publicarum, quod vulgo vocatur die *Wege*lagerung / capite puniuntur, sed hoc intelligendum si extra oppida in vicis, vel pagis, vel sylvis, juxta itinera publica se occultaverint prædones. Cum quo non confundendum das *Vorwarten* / quando propter rixas, privatorum alter alterum in civitate, noctu in primis expectat, atque eum aggredditur. Hoc in crimen fractæ pacis publicæ non incidit, & longe mitius puniri solet. Carpzovius *d. qv. 40. n. 39.*

Th. XIII.

Lege Cornelia de Sicariis illi capite plectuntur, qui aliquem interfecerunt, modo animus adfuerit occidendi *L. 1. §. 3. L. 14. & L. 17. ff. d. t.* Hoc vero non strictissime accipiendum, cum alias pleraque homicidia manerent impunita, sed cum aliqua latitudine, ita ut nocendi animus sufficiat, si sc. alter sciat, vel tamen scire possit, ex illo actu mortem sequi posse. Nihil ergo interest sive vulnerare alterum sive occidere volueris, ad neutrum enim tibi jus competebat. Huc etiam spectant exempla occisorum in duellis,

Th,

Th. XIV.

Idem autem hic est sive quis ipse interficiat, an id alteri faciendum committat. Sed illud quæritur, si mandatarius ab illo quem occidere debebat enecetur, an mandans pœna ordinaria affici possit? Zæsius *in Comment. ad Pand. tit. ad L. Corn. de Sicar. n. 14.* negativam tuetur, quia mandans non intendit mortem mandatarii. Sed nos tuto contrarium statuemus. Sufficit enim mandantem habuisse animum occidendi, effectumque esse secutum.

Th. XV.

Latronem tamen impune occidere possum *L. 4. C. d. i.* quod homicidium, ob defensionis necessitatem, necessarium dicitur. Conf. *L. 3. ff. de J. & J.* Quod generaliter verum est, ubicunque vitam meam contra injustum invasorem aliter defendere non possum. Sed quæritur, qui in flagitio v. c. adulterio deprehensus, si ei a marito mors certa immineat, an ipsum interficere queat? Negamus, quia ipse se in necessitatem conjecit, ut sic Zæsius *d. l. n. 36* dubitare necessum non habuerit. Idem dicendum de casu si autor rixæ postea in extremam necessitatem conjiciatur.

Th. XVI.

Eum qui in duello alterum occidit, pœna ordinaria afficiendum, nemo saniorum dubitat. Sive provocans sit, sive provocatus, quanquam dissentiat Gomez. *Var. Res. T. 3. c. 3. n. 12.* Sed non abque ratione Wissenbachius *Disp. 35. th. 16.* exceptionem format in eo casu, si invasor concedat alteri licentiam dimicandi, alioquin eum occisurus sine dimicatione. Tum enim pro necessario homicidio id pariter reputandum.

Th. XVII.

An ad necessariam defensionem requiratur, ut primum ictum quis expectet, vulgata & quotidie obveniens controversia est? Affirmantium opinio dudum proscripta

scripta a sanioribus eruditis, quod eleganter deducit Pufendorf. *J. N. & G. l. 2. c. 5. §. 8. 9.* Ergo si baculo alter me percutere intentet, cum & hic ictus discrimen vitæ inferre, vel tamen ad defensionem incapacem me reddere possit, optimo jure eundem prævenire licebit.

Th. XIIII.

An bannitum occidere cuilibet impune liceat, quæritur? Verior est negativa, quanquam imperita plebs, contrarium sentiat; capi tamen a quovis potest & ad Judicem trahi. Miratur igitur dignum exemplum est, quod Oidenburgi Anno 1691. Mense Augusto se suis vidisse oculis testatur Dn. Præses, bannum in quosdam publico diplomate decretum fuisse, sic seynd in die Acht erkläret und Bogelfrey gemacht/cum expressa clausula, ut quilibet potestatem eos interficiendi habeat.

Th. XIX.

Summe ebrium, si in ebrietate aliquem, vel vulneraverit, vel occiderit, non posse ordinaria pœna affici, nemo nisi absque omni ratione negabit. Multo magis excusatur, si alter, qui vel occisus, vel vulneratus est, ejus accessum v. g. domum intrando, evitare potuerit: imo hoc casu nec impensas curationis vulneratum salva conscientia ab altero repetere posse, pro certissimo habemus, huc enim pertinet vulgatum: Einen trunckenen Menschen soll man mit einem Suder Heu aus dem Wege fahren.

Th. XX.

Est atrocissimum crimen Parricidium, & quod merito tam de jure civili, quam de moribus maximis pœnis coërcetur, dum reus culeo insuitur, ac ei canis, simia, vipera & gallus galinacius adjungitur, & ita in aquam projectus suffocatur. Imo in hoc etiam delicto conatum puniri ex *L. 1. ff. de L. Pomp. de Parricid. & L. Un. C. d. t.* manifesto constat. Quod an hodie generali consuetudine sublatum, quæritur? Videtur Dn. Brunnem. in *Comment. ad d. L. 1. n. 2.* negativam statuere. Nos tamen affirmativam defendemus cum *Carpzov. Pr. Crim. qu. 17.*

Th.

Th. XXI.

Si quis falsos codicillos fecerit, posse de crimine falsi conveniri, etiamsi illis usus non fuerit, apparet ex *L. 8. C. ad L. Cornel. de fals.* Quo fundamento nititur Dd. assertio: quod ad crimen falsi sufficiat, quod falsum nocere possit. Farinacius *qv. 150. n. 355.* Nec est quod urgeat Carpzovius *qv. 93. n. 13.* conatum non esse pari poena puniendum cum effectu. Nam fabricatio instrumenti per se crimen perfectum est: Et potuit ipsi defecisse occasio utendi. Aliud ergo si, utut eam habuerit, usus tamen non fuerit.

Th. XXII.

Est prorsus famosa *L. querela 12. C. d. t.* qua terminus statuitur, accusationi criminum, ita ut post 20. annos non concedatur. Sed notanter dicitur in *Lege fere:* ut scilicet excipiantur crimina quae breviori tempore excluduntur. Sed quid ad *L. 19. §. 1. ff. d. t.* respondendum, ubi accusationem suppositi partus nulla temporis praescriptione extingvi dicitur? Reob specialem legis dispositionem ibi exceptionem formandam; nec enim subscribimus Anthon. *Matth. tit. 19. c. 4. n. 13.* existimanti, textum loqui de praescriptione temporali & quae brevior est vicennio, cum illam explicationem generalitas verborum non admittat. Pariter exceptio in homicidii crimine, saltem ex aequitate est formanda; cum generale Dei praecipuum, quod homicidia morte punienda, non patiatur restrictionem ex lapsu temporis.

Th. XXIII.

In monetae adulteratores poena vivi comburii statuta in *L. 2. C. de fals. mon.* An vero illis etiam, qui falsam monetam dolo expendunt, eadem poena dictanda, ingens quaestio est? Affirmativam amplexus est Carpz. *qv. 42. n. 26.* ubi fundamentum in constitutione Carolina *Art. III.* quaerit. Cum vero illud

B nobis

nobis perquam durum videtur, contrarium defendemus, d. art. intelligentes de casu, si expendens pecuniam conscius criminis fuerit, & ex consilio pseudomonetarii id faciat.

Th. XXIV.

In *L. ult. C. d. t.* rescripta, quibus jus cudendæ monetæ privatis conceditur, annullantur. Quod si hodie adhuc a nostris observaretur Principibus, procul dubio non tot querelæ de monetæ depravata bonitate excitarentur.

Th. XXV.

Lege Julia repetundarum magistratus prohibetur pecuniam accipere, ut quid faciat vel non faciat, quod ex officio facere vel omittere tenebatur *L. 1. ff. § tot. ad L. Jul. Repetund.* Hic vero quæritur, annon lata jamtum sententia, remunerandi causa, judici quid accipere liceat? Decian. *l. 8. qv. 40. n. 9.* affirmativam tuetur, sed nos negativam defendemus ex *L. ult. C. d. t.* qua ne quidem deposito officio judicis accipere quidquam licet, multo minus eo adhuc durante,

Th. XXVI.

Qui annonam cariorem facit, teneri *L. Julia de Annona* satis manifestum est per *tot. tit. ff. ad L. Jul. de Annona*, quo sine dubio etiam referendi dardanarii die Korn: Juden *Conf. L. 6. ff. de Extraord. Crim.* Quæ crimina adeo odiosa sunt, ut & mulieri accusatio permittatur *L. ult. §. ult. ff. ad L. Jul. de Ann.* Et tales dardanarii, qui supprimendo frumentum, caritatem inducunt, die *Muffkäuffer*, non modo ad venditionem cogendi essent, sed & gravissimis pœnis coercendi.

XXVII.

Si quis pecuniam dederit pro consequendo officio civili, crimen ambitus, si pro officio Ecclesiastico crimen Simonix committit. Sed quid dicemus de emptione præbendarum,
annon

annon illa notam quandam meretur? Excusare ab iniquitate
possumus, liberare non possumus.

Th. XXIX.

Senatusconsulto Turpilliano notabatur accusator, sine
abolitione desistens *L. 1. §. 1. ff. Ad SCtum Turpillian.* idem quan-
quam hodie moribus sublatum dicat Wissenbach, fundamen-
to tamen destituitur: Utut enim accusationes hodie sint
rariores, quod si tamen quis accuset & desistat temere, non
impunita foret ipsius malitia.

Th. XXIX.

Absentem non esse damnandum, bona tamen ejus an-
notanda constat ex *L. 1. pr. & §. 1. ff. de requirend. & absent.*
damn. quæ bonorum annotatio hodie quidem adhuc in usu,
verum non ea intentione, ut fisco applicentur, reo intra annum
non reverso, sed ne quid ad fugitivum transferatur. Brunn.
ad L. 1. C. d. t.

Th. XXX.

Solet hic agitativissima illa controversia a Dd. tractari,
utrum confiscatio bonorum adhuc hodie locum habeat?
Plerique id negant, excepto unico crimine perduellionis.
Carpzovius hæsitat & ab initio quidem *qv. 135. n. 27.* pariter
idem generaliter statuit, sed postea se restringere videtur,
nihil tamen certi asserens. Nos vero tam de Jure civili, quam
de Legibus Imperii sc. *Const. Crim. art. 218.* plures adhuc
casus esse, ubi confiscatio bonorum hodiernum obtineat, de-
fendemus.

Th. XXXI.

Nihil tam feverum tam crudele & inhumanum esse vide-
tur, quam hominem, conditum ad imaginem Dei, tormentis
lacerare, inquit Jo. Zanger. *Tr. de quest. Cap. 1. n. 1.* inde non
facile a judice tortura decernenda, si alia via facti veritatem
elicere possit, in quo plerumque peccari, testatur Da. Brunnem.
Proc. Inquis. cap. 8. n. 14. An vero unius testis assertio, sufficiens
indicium sit, quæritur? Respondemus regulariter negative
nisi

nisi is testis omni exceptione sit major & de ipso crimine deponat. Non obstante *L. 20. ff. de quæstion.*

Th. XXXII.

Sed quid si plura indicia concurrant, singula per unum testem probata, an quæstioni locus? Negat Zanger. *d. tr. c. 3. n. 35.* Affirmat vero Carpzov. *qv. 123. n. 55.* Sed illius sententia magis convenit cum *Const. Crim. art. 30.* & verior ac tutior est: quanquam etiam Carpzovius se corrigere videatur *d. l. n. 58.* certa requisita supponendo, quæ ejus opinionem æquiores reddunt.

Th. XXXIII.

Neminem mutare sententiam suam posse Callistrati assertum est in *L. 27. ff. de pæn.* Pœna igitur a Judice semel dictata, eandem mutare non potest, etiamsi innocentia rei appareat. Cujus ratio in eo consistit, quia iudex lata sententia desinit esse iudex. A Principe igitur restitutio petenda.

Th. XXXIV.

Est saluberrima constitutio, quam Theodosius loco pœnæ Ecclesiasticæ, ab Ambrosio ipsi dictatæ, promulgavit in *L. 20. C. de pæn.* ut, si Princeps severius animadverti jusserit, per mensem pœna differatur. Cui sententiæ non obstant *L. 18. C. d. t. & L. 5. C. d. Exhib. reor* qui textus de sententia a Judice, non a Principe lata loquuntur.

Th. XXXV.

Non esse delinquentes in facie notandos, idem Constantinus sancivit in *L. 17. C. de pæn.* addita eleganti ratione: quo facies, quæ ad similitudinem pulchritudinis est cœlestis figurata, minime maculetur. Quod tamen ad abscissionem aurium non est extendendum.

Th. XXXVI.

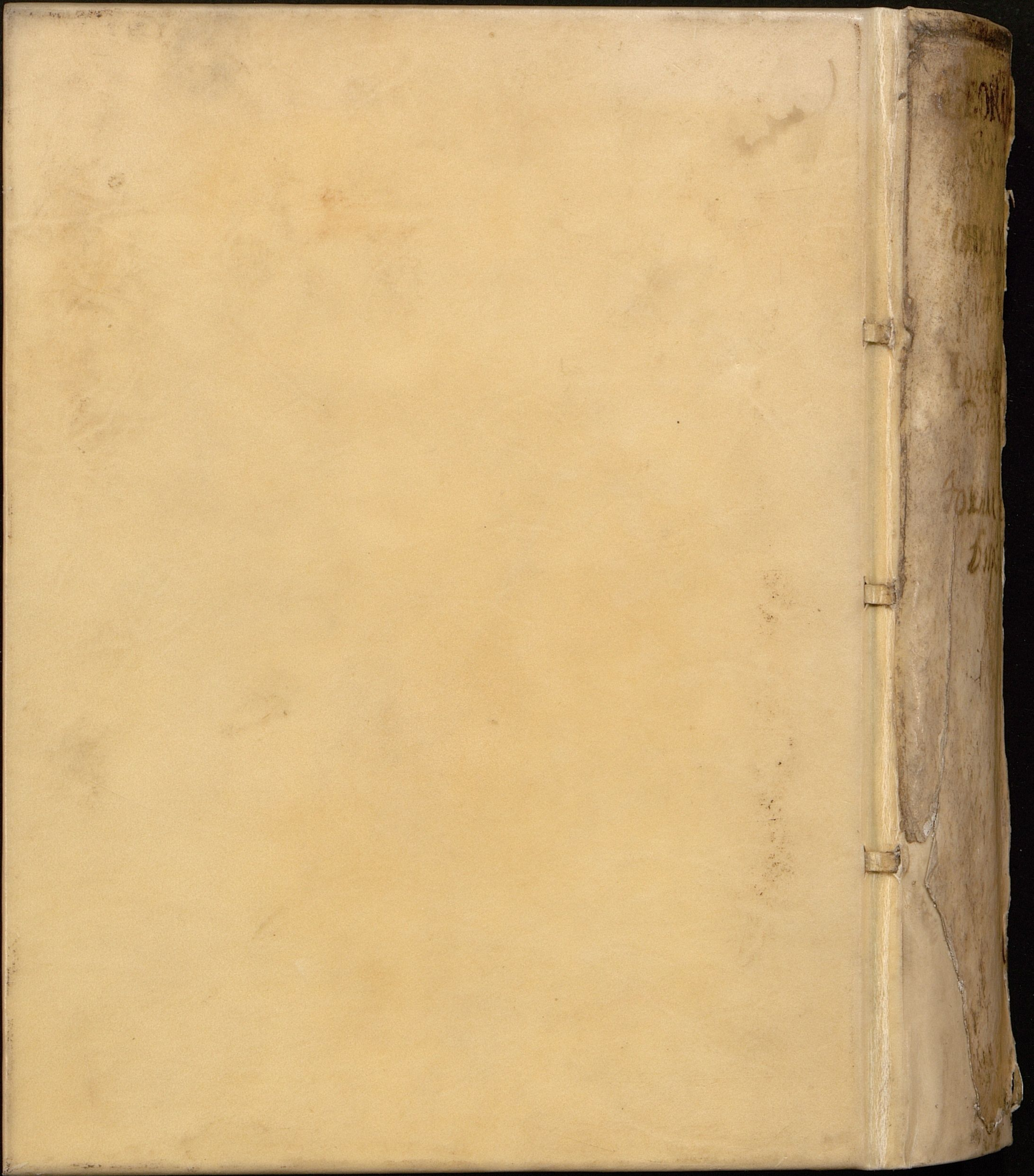
Occasione tituli *de Cadaveribus punitorum* quæritur, quid de consuetudine, qua corpora suspensorum in patibulo relinquuntur, sit judicandum? Subscribimus omnino B. Brun-
nem. in proc. Inquis. c. 10. n. 33.

Kc 538

X2615744

600 99
Vd A

Q. F. F. Q. S.
COLLEGII PUBLICI

DISPUTATIO XXII,
Exhibens

SELECTIONIORES CONTRO-
VERSAS

Ad

LIBR. XLIIX. PAN-
DECTARUM

Quam

In ALMA FRIDERICIANA

SUB PRÆSIDIO

DN. JO. SAMUELIS STRYKII,

J. U. Doct. Prof. Publ. Ordinarii, &

Facultatis Juridicæ Assessoris

IN AUDITORIO PUBLICO

Die Decembr. A. R. S. MDCXCIV.

placidæ disquisitioni

submittit

JO. CHRISTIAN Scherbaum / Durlacens.

HALÆ, Literis SAEFELDII, Regiminis Elect. Brandenb. Typ.

